

Presuda suda od 2. ožujka 1983.

Predmet 155/82

Komisija Europskih zajednica protiv Kraljevine Belgije.

Fito-farmaceutski proizvodi - uvjeti za odobrenje.

European Court Records 1983 stranica 00531

Ključne riječi

slobodno kretanje robe - iznimke - zaštita zdravlja - mjerodavnost država članica - ograničenja - zakonodavstvo koje ograničava izdavanje odobrenja pesticida i fito-farmaceutskih proizvoda na osobe osnovane na njezinom teritoriju - opravdanost - nedostatak
(Ugovor o EEZ, članci 30 i 36)

Sažetak

Svaka država članica ima na svom teritoriju pravo poduzeti, a posebice u području u kojima cilj usklađivanja mjera kontrole zdravlja još nije postignut, odgovarajuće mjere u svrhu zaštite javnog zdravlja. Štoviše, takve mjere su opravdane samo ako se ustanovi da su nužne kako bi se postigao cilj zaštite navedene u članku 36. i ako se takva zaštita ne može se postići pomoću manje restriktivnih mjera za slobodno kretanje robe unutar Zajednice.

To nije slučaj kada zakonodavstvo države članice ograničava pravo podnošenja zahtjev za odobrenje pesticida za ne-poljoprivrednu uporabu i fito-farmaceutske proizvoda samo na osobe osnovane na njezinom teritoriju budući da uvjet za zastupnikom poduzeća iz druge države članice osnovanom na njezinom teritoriju ne predstavlja dovoljnu dodatnu zaštitnu mjeru koja bi opravdala iznimku od zabrane sadržane u članku 30 Ugovora a imajući u vidu namjeru zaštite javnog zdravlja.

Stranke

u slučaju 155/82

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa pravni savjetnik Rolf Wagenbaur s adresom u Luksemburgu u uredu Oreste Montalta, član pravnog odjela, zgrada Jean Monnet, Kirchberg, Podnositelja zahtjeva,

protiv

Kraljevine Belgije koju zastupa Robert Hoebaer, direktor u Ministarstvu vanjskih poslova, vanjske trgovine i suradnje sa zemljama u razvoju uz pomoć R. Huysman, glavnog inspektor pri Ministarstvu javnog zdravstva, s adresom u Luksemburgu pri belgijskom veleposlanstvu, tuženik,

Predmet

Zahtjev za deklarativnom odlukom kako ograničavajući pravo na podnošenje zahtjeva za odobrenjem pesticida za ne-poljoprivredne uporabu i fito-farmaceutskih proizvoda samo na osobe s poslovnim nastanom u Belgiji, Kraljevina Belgije nije ispunila svoje obveze iz članka 30 et seq. Ugovora o EEZ,

Tekst presude

1 Dostavom tužbe u sudski registar 17. svibnja 1982, Komisija Europskih zajednica pokrenula je proces na temelju članka 169 Ugovora o EEZ-u radi dobivanja deklaratorne odluke kako ograničavanjem prava na podnošenje zahtjev za odobrenjem pesticida za ne-poljoprivredne uporabu i fito-farmaceutskih proizvoda samo na osobe s poslovnim nastanom u Belgiji, Kraljevina Belgija nije ispunila svoje obveze iz članka 30 et seq. Ugovora o EEZ.

2 Kraljevskom uredbom od 5. lipnja 1975. o skladištenju, plasmanu i uporabi pesticida i fito-farmaceutskih proizvoda, Belgija je podvrgnula odobrenju vlade plasman pesticida za ne-poljoprivredne uporabu i fito-farmaceutskih proizvoda na svom teritoriju, potpuniije definirani u gore navedenom Kraljevskom dekretu. Člankom 12. Uredbe propisano je da odobrenje može dobiti samo osoba sa poslovnim nastanom u Belgiji koja je u svojstvu proizvođača, uvoznika, posjednika ili koncesionara odgovorna za plasman jednog od navedenih proizvoda.

3. Komisija smatra kako odredba, kojom se plasman takvih proizvoda uvjetuje dodatnim zahtjevom za zastupnikom u Belgiji, ima za učinak stavljanje ne-belgijskog proizvođača u nepovoljniji položaju te stoga predstavlja prepreku za trgovinu unutar Zajednice što je nespojivo s člankom 30 Ugovora. Nadalje, Komisija upozorava i da prema članku 2 (3) (g) Direktive Komisije 70/50/EEC od 22. prosinca 1969 donesene na temelju odredbe članka 33 (7) o ukidanju mjera koje imaju istovrsni učinak količinskim ograničenjima na uvoz i nisu obuhvaćene ostalim odredbama usvojenim u skladu Ugovora o EEZ (Official Journal, str. 17), mjere koje uvjetuju plasman uvoznih proizvoda na domaće tržište prisutnošću zastupnika ili opunomoćenika na teritoriju države članice uvoznice smatraju se mjerama s istovrsnim učinkom količinskim ograničenjima.

4. Sukladno navedenome, Komisija je započela postupak prema članku 169. Ugovora i 23. listopada 1981. usvojila obrazloženo mišljenje kojim je zatražila Kraljevinu Belgiju da iz svojeg zakonodavstva ukloni zahtjev da primatelj odobrenja za plasman proizvoda u pitanju mora biti osnovan na državnom teritoriju.

5. U svojoj izjavi od 18. veljače 1982. Belgijska vlada smatra kako je osporena mjera opravdana na temelju zaštite javnog zdravlja imajući u vidu opasnu narav proizvoda u pitanju.

6. Nakon te izjave 17. svibnja Komisija je podnijela tužbu na temelju članka 169.

7. Nije sporno kako zahtjev belgijskog zakonodavstva predstavlja prepreku za uvoz dotičnih proizvoda u Belgiju, budući da prisiljava poduzeća osnovana u drugim državama članicama na dodatne troškove uspostavljanja predstavništva u Belgiji što može učiniti otežanim ako ne i nemogućim ulazak na belgijsko tržište određenim poduzećima, posebice malim i srednjim poduzetnicima.

8. Belgijska vlada potvrđuje kako zahtjev predstavlja prepreku za trgovinu unutar zajednice, ali tvrdi da je opravdan na temelju zaštite javnog zdravlja sukladno članku 36 Ugovora.

9. Nadalje ukazuje kako ne postoji usklađen sustav odobrenja na razini Zajednice u pogledu tog pitanja, tako da svaka država članica samostalno određuje pravila za odobrenje za svoj teritorij. Stoga je zahtjev za predstavnikom na području nacionalnog teritorija je u tom pogledu samo jedan od element sustava nacionalnih odobrenja u cjelini.

10. Nadalje smatra kako s obzirom na veliko povećanje uporabe predmetnih proizvoda i visok stupanj toksičnosti pojedinih od njih, su potrebne stroge mjere radi kontroliranja i uspostave odgovornosti. U tom pogledu, zahtjev da ukoliko proizvođač želi na tržište plasirati te proizvode mora imati predstavnika na belgijskom teritoriju odgovornog za proizvod opravdavaju slijedeći argumenti:

- potreba da se osigura pravilno izvršenje formalnosti za odobrenje, koje su za određene proizvode posebno komplicirane te stoga zahtijevaju direktan kontakt između podnositelja zahtjeva i administracije;
- provedba pravila o označavanju proizvoda;
- potreba za provjerom sukladnosti proizvoda na tržištu s proizvodom za koji je izdano odobrenje i
- nužnost da na teritoriju postoji osoba koju se može lako i brzo kontaktirati u slučaju nesreće ili pritužbi od strane korisnika.

11 Osim toga, belgijska vlada tvrdi da samo poslovni nastan na državnom području osobe koja je odgovorna za proizvod može osigurati učinkovitost progona u slučaju kršenja javno zdravstvenog zakonodavstva.

12 Načelo koje stoji iza argumenata koje je iznijela belgijska vlada ne može se osporiti, budući da svaka država članica ima pravo poduzeti na svom teritoriju -posebice u području u kojem cilj usklađivanja mjera kontrole zdravlja još nije postignut -odgovarajuće mjere kako bi se osigurala zaštita javnog zdravlja. Međutim, takve mjere su opravdane samo ako se ustanovi da su nužne u svrhu postizanja cilja zaštite navedene u članku 36 te ako se takva zaštita ne može postići manje restriktivnim mjerama za slobodu kretanja robe unutar Zajednice.

13 S tim u vezi potrebno je istaknuti dva opažanja koji se tiču argumenata belgijske vlade.

14 S jedne strane, čini se da ciljevi koje je belgijska vlada želi postići s obzirom na ispunjene formalnosti odobrenja, pravila o označavanju, provjere sukladnosti proizvoda na tržištu s odobrenim proizvodom i dostupnosti informacija u slučaju nesreće ili tužbe mogu biti u potpunosti zadovoljeni odgovarajućim administrativnim mjerama poduzetim pri ispitivanju prijave ili izdavanju odobrenja, a bez potrebe za osnivanjem predstavništva na teritoriju.

15 S druge strane, pitanje kaznene odgovornosti je relevantno za svrhu članka 36. samo u mjeri u kojoj primjena kaznenih odredbi može imati preventivni učinak. U tom smislu jasno je da što se tiče prevencije, samo preliminarne formalnosti vezane uz izdavanje odobrenja i provjere koje se obavljaju u toj fazi i eventualno u trenutku kada je roba stavljena na tržište mogu osigurati adekvatnu zaštitu za postizanje svrhe članka 36. Iako kaznene sankcije mogu imati preventivni učinak na ponašanje koje se sankcionira, taj učinak nije zajamčen niti ojačan, u slučaju proizvođača u drugoj državi članici kojem je izdano odobrenje samo zbog prisutnosti na nacionalnom teritoriju osobe koja može predstavljati proizvođača.

16 Zahtjev da zastupnik ima poslovni nastan na državnom teritoriju stoga ne može osigurati, imajući u vidu zaštitu javnog zdravlja, dodatnu dovoljnu garanciju koja bi opravdala iznimku od zabrane sadržane u Članku 30.

17 Stoga zahtjev belgijskog zakonodavstva, prema kojem pravo podnošenja zahtjeva za odobrenjem pesticida za ne-poljoprivrednu uporabu i fito-farmaceutskih proizvoda je ograničeno samo na osobe sa sjedištem u Belgiji, nije opravdan prema članku 36 te predstavlja ograničenje trgovine unutar Zajednice koja nije u skladu s člankom 30 Ugovora.

Odluka o troškovima

Troškovi

18 Prema članku 69 (2) o pravilima postupka, neuspješna stranka snosi troškove. Budući da tuženik nije uspio, isti mora snositi troškove.

Operativni dio

Na toj osnovi Sud:

1. odlučuje kako ograničavanjem prava na podnošenje zahtjeva za odobrenjem pesticida za ne-poljoprivrednu uporabu i fito-farmaceutskih proizvoda samo na osobe osnovane u Belgiji, Kraljevine Belgije nije ispunila svoje obveze iz članka 30 et seq. Ugovora o EEZ;
2. nalaže tuženiku da plati troškove.